

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

THEMA: IK GELOOF EEN HEILIGE ALGEMENE CHRISTELIJKE KERK

GELOOFD ZIJ DE VADER, DE ZOON EN DE HEILIGE GEEST!

Verleden week hebben we al iets daarover gezegd. Toen ging het in de eerste plaats over de achtergrond ervan: Het gaat over het werk van de Heilige Geest. We zijn namelijk in het derde stuk bezig van het Apostolicum. Dat laatste stuk waar de kerk bij de Heilige Geest staat - de kerk, de vergeving der zonden, de wederopstanding van het vlees en het eeuwige leven. Dat wordt dus bijzonderlijk gerangschikt tot het werk van de Heilige Geest.

En we hebben dus dat stuk - laten we het zo even noemen - van de Zoon en onze verlossing al met elkaar overdacht. Toen hebben we er op gelet: Waarom wordt hier toch de nadruk gelegd op de Zoon van God. Toen hebben we het over dat hele nauwe verband gehad, dat de Heilige Geest de Geest van Christus is. Die niet alleen van de Vader, maar ook van de Zoon uitgaat. En zo sterk Zijn grondslag heeft in het werk van de Heere Jezus Christus, voor wat de arbeid van de Geest betreft, dat Hij Zijn Geest genoemd wordt.

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

En we hebben ook nog even gelet op het brede van wat we ook gezongen hebben verleden week: "Al 't aardrijk smeek' U neergebogen". Hoe dat dat nu is eigenlijk. En we hebben gehoord dat uiteindelijk, wat ook valt, wat ook vervalt, maar de aarde zal bezet zijn. En er zal een levendig verkeer zijn tussen de hemel en de aarde. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Een schare die niemand tellen kan. Dat zal dan de ganse aarde zijn. Die volken tezamen die waren uitverkoren om te wandelen in het licht van het Lam.

We hebben ook gehoord dat er een sprake is van verkiezing. Dat is de grondslag, de achtergrond. Maar daarom is het ook zo bijzonder dat wij, hoofd voor hoofd, in de kerk zijn. Dat is namelijk ook verkiezing. Je kunt denken: Ja maar ik weet niet of ik een uitverkorene ben, of, hoe weet je dat? In ieder geval, daar ga ik nu niet te ver op in, maar we hebben gehoord, dat zou je kunnen vragen. Maar we hebben nu allereerst te maken met het feit dat wij in de kerk zijn. En dat de Heere God ons ouders heeft gegeven die ons ook in de kerk hebben gebracht. En dat in die kerk de Heere inzonderheid beloofd heeft met Zijn Geest en met Zijn Woord te zullen werken. Daar zijn we niet verder op ingegaan. Maar in ieder geval heb ik er al iets van genoemd verleden week, Gods eeuwige verkiezing: Geloofd zij de Vader, dat wij in de kerk zitten, want dat is ook Gods verkiezing. Heel Israël, hoofd voor hoofd, was door God uitverkoren. Voorzover zij daarbij begrepen waren, om bijvoorbeeld dat land in bezit te nemen. Saul was door God uitverkoren om koning te zijn, al was het niet voor altijd. Al werd zijn koningschap ook afgesneden. Maar hij was daartoe uitverkoren. Zo zijn wij ook uitverkoren.

Je kunt nog een stap verder gaan - daar hoop ik ook nog iets van te zeggen - "waarvan ik geloof dat ik een levend lidmaat ben". De Heere zegt : - en dan gaat het over dat volk Israël dat door de Heere apart was gezet, in zijn totaliteit verkoren - "Ik zal ze onder de roede doen doorgaan en Ik zal ze brengen onder de band van het verbond". Dat ze de kracht van het verbond, dat verbond waardoor de enkeling ook wordt vastgegrepen en vast gehouden. En dat gold óók.

Dus dan zie je in gedachten dat groot Israël, waarvan tot allen de boodschap komt: 'Zo wou God met geen volken handelen,
die moesten Zijn getuigenissen,
en Zijn verbondsgeheimen missen'.

En tegelijkertijd zie je voor je ogen de waarheid zich ontwikkelen, de werkelijkheid zich ontwikkelen: 'Maar Mijn volk wou niet,
naar Mijn stemme horen'.

En dan zie je 'nochtans'. Daar komt die sterke God tevoorschijn. Die geen van de woorden die Hij sprak op de aarde laat vallen. En Die zal zorgen dat er een volk zal zijn, ontelbaar als de sterren aan de hemel, en als het zand dat aan de oever van de zee is. Goed, dat komt nog kort aan de orde.

Het gaat nu over het geloof. Het geloof in de kerk.

De kerk, laten we daar eens even mee beginnen. De kerk, dat betekent eigenlijk de saamgeroepen. Dat is ook ergens wel begrijpelijk. Saamgeroepen. Door roeping bijeenvergaderd.

De apostelen gingen uit onder Israël, maar later ook in de wereld: "Verkondig het

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

Evangelie aan alle creatuur". En daar door die Boodschap heen verheerlijkt God Zichzelf door zondaren krachtig te roepen. En die die stem hebben gehoord, die zijn bij elkaar gebracht. Die zijn niet als individuen, los op zichzelf blijven staan. Maar die zijn bij elkaar gebracht. God heeft die kerk zo gewild.

Kijk, als er niet meer dan een zou zijn op een bepaalde plaats, dan is er maar die ene. Dat zou kunnen, dat zou denkbaar zijn. Lot was als eenling daar in dat Sodom van deze wereld. Daarin was Lot een stukje kerk. Want hij behoorde toch tot die rechtvaardigen die de Heere vreesde. Maar laten we het nu even in de meer gebruikelijke zin zien, waar dat Evangelie kwam, waar God met Zijn roepend Woord zondaren uit de dood tot het leven riep, daar kwam de kerk tevoorschijn.

Die kerk had dus niet te maken met een inval van mensen. Maar met de eeuwige wilsbeschikking van God. Die kerk heeft ook als kerk de maatstaf niet in zichzelf. Dan ben je kerkistisch. Dan ben je sekte. Maar de kerk heeft als maatstaf het Woord van God. Gods geopenbaarde Woord.

Daarom spraken de vaders: De kerk is daar waar mensen, gelovigen, samenvergadering zoeken onder het zuivere Woord van God. Onder de zuivere verkondiging van het Woord van God. En de bediening naar de instelling van Christus van de Sacramenten. En de oefening van de tucht. Dat zijn dus maatstaven die dat kerk-zijn bepalen. Die liggen niet in de kerk zelf. Maar die zijn van buiten door God, door Zijn Woord tot ons gekomen.

Nu, de kerk betekent dus: Door convocatie, door roeping, samenroeping, bijeen gebracht. Daarom lees je van de ge-meente. En daarom is er ook sprake van de ge-meenschap. Nu, dat is eigenlijk de kerk. De kerk wordt dus door God de Heere bij elkaar gebracht.

Maar nu krijg je natuurlijk een groot probleem. In de eerste tijd, toen dat Woord van het Evangelie uitging, dan gebeurde het dat er een vader op de markt stond te luisteren naar de preek van Paulus bijvoorbeeld. Die man kwam tot bekering. Die kwam thuis en die vertelde dat. En laten we nu rekenen, in een ongunstige zin even de zaak beschrijven: Maar die vrouw zegt: "Man doe niet zo gek, wat is dat nu voor een raar geloof? Ik ga niet mee". Die grote jongens zeiden: "Je kunt mij nog meer vertellen, maar ik blijf bij waar we waren". Bij de afgoderij, of wat voor de jongens dan het echte was. En misschien dat er één is, ik noem maar wat, maar dat dat woord, dat getuigenis van die vader ingang vindt door de kracht van de Heilige Geest. Die zegt: "Pappa, ik ga mee. Mag ik ook mee?" Dan is het erg duidelijk dat die kerk, hoewel er ook ingekropen, valse broeders tenslotte worden gesignaleerd, maar dat in principe die kerk puur bestaat uit saamgeroepen. Dat kun je je wel indenken.

Want je kunt moeilijk als jij als vader of als moeder tot het geloof geroepen bent, en tot het geloof mocht komen uit genade, kun je moeilijk naar huis gaan en zeggen: "Allemaal mee!" Je kunt het wel proberen, maar..... Vandaar die situaties in die gemeenten, dat bijvoorbeeld van een echtpaar er een geloofde, en de ander kwam niet. En dan zegt de apostel: "Als nu die ongelovige man bij je wil blijven wonen - bij die gelovige vrouw - dan moet je niet scheiden. Dan moet je bij elkaar blijven. En de kinderen moeten ook bij elkaar blijven in het gezin. Want ergens is die man en die kinderen, die zijn heilig omdat die vrouw of die man gelovig is". Dat betekent niet dat die man of die kinderen, dat die ergens ook werkelijk tot het geloof gekomen zijn, bekeerd zijn, een nieuw hart hebben

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

zoals we dat wel noemen. Maar ergens zijn ze gebracht onder de invloedssfeer, en je zou ook kunnen denken aan die door Christus gevormde, door Zijn Woord gevormde levensstijl. Want die gelovige vrouw hoeft niet alles goed te vinden. En die hoeft niet overal aan mee te doen met die ongelovige man. Maar wil die man zich daarbij aanpassen? Nu, zegt de apostel, dan is er als het ware een afzonderende invloed door die ene persoon. In dat gezin is er een afzonderende invloed op die andere gezinsleden. "En", zegt Paulus, "vrouw, je weet niet of door middel van jou, door jouw handel, door jouw wandel, door jouw woord, door jouw gedrag die man misschien wel tot bekering zal komen. Dat die man zalig wordt. En daarom moet je maar niet scheiden". Zulke problemen had je in die tijd.

Maar de tijd verstrijkt. De jongen van die vader wordt ook door de Heere in het hart gegrepen. Die is nog niet getrouwd. Die komt ook naar de kerk en die ziet daar een meisje waar hij veel van houdt. Hij krijgt verkering en ze gaan trouwen. Ze zijn op de catechisatie gekomen, die had je toen ook al. Ze hebben ook de naam van de Heere beleden. En ze zijn bij de kerk.

Maar nu komen er kinderen. En dat bedoel ik nu, dat is natuurlijk ergens, een probleem niet, maar het is anders. Dat voel je wel aan. In die allereerste tijd waren het echt mensen die erbij geroepen waren. Bij en door het Woord. Maar dan worden er kinderen geboren. Wat moet er nu gebeuren?

De Baptisten zeggen: Die kinderen horen er ergens wel bij. Sommigen zeggen: Die mag je wel aan de Heere opdragen, daar mag je wel een zegen voor vragen in de kerk. Maar die mag je niet dopen, want die kinderen zijn niet echt in het verbond. Dat weet je niet. Die hebben zich niet persoonlijk uit kunnen spreken. Die hebben niet kunnen zeggen: "Heere, ik geloof, wat verhindert mij gedoopt te worden?" Dus, hoe kun je nu die kinderen dopen en daarmee vertellen dat zij ook in dat verbond van Gods genade begrepen zijn?

Daar zaten de mensen wel een beetje mee in hun maag. Ook de hele wijze mensen, zoals dr. Kuyper bijvoorbeeld, en ds. Kersten. Die zeiden allebei - Kuyper én Kersten - de doop is eigenlijk voor Gods échte volk. Voor de uitverkorenen, die uitverkoren zijn. Die echt bij de kerk horen. Er staat ook in de belijdenis dat God bevel heeft gegeven om te dopen degenen die de Zijnen zijn. Nu, dat zijn alleen de uitverkorenen.

Op een gegeven moment gingen Kersten en Kuyper in hun denken uit elkaar. Kuyper zei: Ik veronderstel dan maar dat ze het wél zijn. Ik veronderstel het maar van allemaal. En Kersten zei: Ik veronderstel het van niet één. Maar hun grondslag was hetzelfde, voel je dat? Hun uitgangspunten waren hetzelfde. Dat je eigenlijk alleen maar moet dopen die uitverkoren zijn. En dat als je de verkeerde doopt, dat God je dat niet kwalijk kan nemen, omdat je toch niet weet wie het zijn. Dus dan kan de Heere jou moeilijk ter verantwoording roepen: Jij hebt ook niet uitverkorenen gedoopt, dus daar ben je strafbaar voor. Dan heb je als antwoord: "Ja maar Heere, de verborgen dingen zijn voor U, dat wisten wij niet".

Nu, Kuyper voelde dat heel goed aan, en die kwam met zijn leer van de veronderstelde wedergeboorte. Ergens was dat consequent gedacht, dat voel je wel aan. Dat het niet zo maar even een stommitetje was wat die man overhoop haalde. Maar ergens kun je merken dat hij het probleem onderkent. En dat hij tenslotte zei: Nu ja, dan veronderstel ik dat ze het zijn.

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

En ds. Kersten onderkende het probleem ergens ook. Die zei: Ik veronderstel maar niets. Want ik voel wel aan, het gaat in principe om Gods uitverkorenen, die hebben het verkregen. Daar is alles op gericht.

Wat nu? Nu ja, ik leef weer later, ik sta weer achter die mensen. Ik maak mij daar ook niet meer zo druk meer over, eerlijk gezegd. Ik heb een tijd in mijn leven gehad dat ik die werken van Kuyper en Kersten, en van nog zoveel anderen heb onderzocht. En ik weet niet, het is net alsof als je ouder wordt dat je dat ook minder aanspreekt. Wél spreken je bepaalde dingen heel sterk aan, dat is: GENADE IS GENADE. En God is onuitsprekelijk groot in Zijn eenzijdige liefde en ontferming. En wij hebben van huis uit, moet ik er ook bij zeggen, altijd een beetje een wantrouwen gehad, waar God en de leer der zaligheid zo voor wordt gesteld: Daar staat God nu, wat doen wij nu. Daar staat Hij nu met Zijn uitgebreide armen, de Heere Jezus, gooi je jezelf er nog niet in!? Daar hebben wij altijd een afkeer van gehad. Omdat we altijd daarbij groot gebracht zijn: Dit doet oneer aan God!

Alleen, tegenstanders hebben vaak de verkeerde conclusie getrokken. Die hebben gezegd: Nu ja, dan is het in hun ogen niet ernstig, niet beklemmend. En ze vergeten dat dat juist wél zo is. Dat is juist zo ernstig, die leer der zaligheid, dat God alles is. En dat God al Zijn uitverkorenen in Zijn kerk vergadert. Dat kun je ook niet overbrengen. Dat kun je denk ik zelfs in woorden niet goed uitdrukken. Als je het in woorden op zou schrijven, dan zeg je: Hier schort er wat aan en daar. Het is als het ware een indruk. Een indruk in de ziel.

Maar goed. Nu kom je toch op dat punt, dat je zegt: Is het dan niet consequenter om echt een kerk van saamgeroepenen te hebben, in de praktijk. In de praktijk van het leven. Is het dan niet veel consequenter, net als sommigen - Bunyan en Spurgeon en andere Engelse theologen, dat waren kinderen des Heeren, Philpot, dat waren Baptisten, is dat dan niet veel consequenter. Want als je die doop dan grondt op een veronderstelling, of je doopt op geen veronderstelling, maar in de wetenschap dat er uitverkorenen onder kunnen zijn.

Zou je dan die hele dooppraktijk die in de kerk is, zou je die dan maar niet beter kunnen laten vallen, vraag ik me af. Zou je dat dan maar niet beter los kunnen laten en zeggen: Nu jongens, we gaan naar de kerk en als we zien dat jullie geen zin meer hebben, dat jullie het niet geloven, en dat jullie er niets van willen weten, nu ja, dan hebben we je niet gedoopt. Maar dan ben je het ook niet waard om gedoopt te worden. Dan kun je ook niet gedoopt worden. En als het anders gaat dan kom je wel voor de dag. Dan hoeft de kerk niet te gaan leuren van: Wil je nu nog niet gedoopt worden. Maar dan zal er op een gegeven moment een ogenblik zijn aangebroken dat je zegt, net als de moorman: "Zie daar water, wat verhindert mij gedoopt te worden". Dat is dan toch veel eerlijker en veel eenvoudiger?

Nu, daar zit inderdaad wel wat in. Je moet over die problematiek niet makkelijk denken. Je moet ook niet denken dat je een Baptist zo maar van de sokken praat. En dat je van de grote theologen, ook van deze tijd, die zich min of meer hebben afgezet tegen de kinderdoop, dat je die zo maar even aan de kant kunt praten. Ik bedoel, wij praten daar over in eenvoudige bewoordingen. Maar je voelt wel aan, er zit een wereld van gedachten achter.

Laten we nu zo eens even noemen - ik zeg niet dat het zo is - maar nu kun je te maken

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

krijgen met het probleem. De kerk is een vergadering, uitverkorenen, geroepen door God. Niet zo maar geroepen, maar erbij geroepen. Dat is de kerk. Maar nu kom je die kinderen, die opgroeien, tegen. En dat komt vooral nu de opvoeding op zich, de gehoorzaamheid op zich, blijkbaar niet meer afdoende is om onder het Woord van God te komen. Nu kom je tegen dat kinderen gewoon zeggen: Ik zie het niet meer, of: Ik ga niet meer, of: Ik denk er anders over. Dat is voor een Baptist natuurlijk ook erg, maar toch eigenlijk niet zo erg als voor ons. Laten we het zo eens even stellen. Als je er nu persoonlijk mee te maken hebt gehad in je zieleleven voor God. Ik noem maar wat, waar je persoonlijk mee te maken hebt gehad, wat God tegen Abraham gezegd heeft, en tot Izaak en Jakob. En dat je persoonlijk hebt mogen werkzaam zijn met :

'Maar eeuwig Zijn verbond gedenken,
Zijn woord wordt altoos trouw volbracht,
tot in het late nageslacht.
't Verbond met Abraham Zijn vrind,
bevestigt Hij van kind tot kind'.

Dan kom je toch even in de tang! Een Baptist kan dan zeggen: Ja maar dat is toch de werkelijkheid? Zo zijn wij toch? En dat moeten wij ook toestemmen: Zo zijn we toch? Er is toch een wonder nodig? Al is dat misschien niet een wonder naar wereldse maatstaven. "Niet door kracht, noch door geweld". maar we hebben toch die Heilige Geest nodig, Die wederbaart tot een levende hoop. Dat kun je toch niet maken? Dat kun je er toch bij de doop niet even ingieten?

Terwijl wij de woorden hebben - tenminste ik hoop dat dat voor sommigen, voor de vaders en de moeders, de oudere generatie dan, dat daar toch die werkzaamheden door de Heilige Geest zijn. "Heere, U hebt het toch beloofd, U heb het toch toegezegd". Die worsteling. Die diepe dalen, dat verdriet.

Is dat dan niet een pak wat we onszelf opleggen? Is het dan niet makkelijker om gewoon te zeggen: De uitverkorenen hebben het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden. De kerk is nu eenmaal een kerk van vrijwilligers, van saamgeroepen. En je kunt op je kop gaan staan maar je kunt er niets aan doen. Is dat niet makkelijker dan? En om dan tegelijk maar de volwassen-doop in te voeren? Dan houdt je tenminste een beetje een kerk zoals in de eerste tijd. Die allereerste tijd.

Toen kon je niet zomaar zeggen: Nou ja, dan ga ik ook maar mee, dan sluit ik me ook maar aan. Dat kon niet. Die lijnen lagen heel duidelijk. En vooral toen Constantijn keizer werd, liep de zaak helemaal anders. Toen werd de keizer christen. Toen werd het christendom staatsgodsdienst. Toen kwamen de mensen bij tienduizenden bij de kerk. Nu, je kunt je indenken wat voor gevolgen dat heeft gehad. Het hoorde gewoon bij je opvoeding om naar de kerk te gaan. Het hoorde bij je status, bij je werk. Je kwam anders niet aan bod. Toen leek het natuurlijk al helemaal niet veel meer op een kerk van saamgeroepen. Toen kreeg je echt dat volkskerk-idee.

Nu, wij kiezen dus nu niet voor het volkskerk-idee, maar kom je er toch onwillekeurig niet in terecht? Wij, onwillekeurig. Duizend mensen op papier, honderd in de kerk. Niet dat wij duizend mensen hebben, maar zo gaat dat dan. Brede gemeente - smalle gemeente. Zoveel mensen gedoopt en misschien 10% die nog meelevend is.

Zijn nu die mensen samengeroepen? Zou je dat nu kunnen zeggen? Ik heb er mijn twijfels over. Ik heb er eerlijk mijn twijfels over. Moet je dan maar niet dopen? Dat weet ik

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

ook niet. Ik weet het allemaal niet. Ik weet alleen: De waarheid waarvoor wij bij elkaar mogen zijn is van dien aard - tot zover ben ik innerlijk gekomen, verder niet, ik kan niet verder springen dan mijn stok lang is - de waarheid waarbij wij zijn samengekomen is waarheid zolang wij - dat is heel gevaarlijk wat ik nu zeg, maar ik hoop het goed te bedoelen - wanneer er is de levende verkondiging, de verkondiging van het zuivere Woord en het geloof in datzelfde Woord, dan is het zo!! En als dat er niet meer is, dan is dat andere er ook niet meer.

En dan kun je zeggen: Die doop is toch niet waardeloos, dit en dat. Dat weet ik ook niet. Maar als er bij de doop niet meer is: Onderwijst de volken, dezelve dopende, maar dat het gewoon een kwestie van fatsoen is, dan durf ik niet te zeggen:

Het verbond met Abraham Zijn vrind,
bevestigt Hij van kind tot kind.

Dat durf ik niet te zeggen. Al zou ik er altijd nog iemand persoonlijk op aan durven spreken, dat wel! Maar ik zou zo als daar tegen aan kijkende..... Want dat gelooft men niet. Voel je niet aan dat het hele Woord, het Woord blijft wel staan, maar wij staan of vallen met het allerheiligst geloof. En dat is die factor die..... Ik denk dat dat in onze gemeente, in ons midden nu net een punt is, misschien iets aparts. Dat kun je een ander niet aan zijn verstand brengen.

Een ander vindt het aan de ene kant bekrompen, en aan de andere kant kan hij eigenlijk niet begrijpen hoe dat functioneert. Hoe dat kan. Maar dat komt alleen - dat ben ik me wel bewust geworden - dat geldt alleen een ieder die gelooft. En anders is het maar een praatje. Dan blijft dat Woord van God wel waar uiteraard, dat blijft wel waar. Maar dat Woord van God kun je bij wijze van spreken aan duizend snippers scheuren, en uitstrooien boven Nederland. En Het verregent en verwaait. Want waar er geen geloof is door de kracht van de Heilige Geest, daar merk je, het functioneert niet.

Maar nu, als dat geloof aanwezig mag zijn. Daarom is de doop ook eigenlijk voor gelovige ouders, de kinderen van gelovige ouders. Daar moet je niet gering over denken. Het gaat er niet om, de kerk leeft niet bij een wettisch beginsel. Dat je dat allemaal op een rijtje gaat zetten, en ik weet niet hoelang gaat twisten over: Hoever strekt dat nu, wat voor soort geloof wordt daar bedoeld, hoe vast en hoe groot moet dat nu zijn. Dat heeft geen zin. Maar je voelt wel aan dat daar de pijl heen ligt, gelovige ouders.

En dan komt de vraag: Wat moeten nu die gelovige ouders? Ik zeg niet dat ze van zichzelf zo'n geloof hebben. Het gaat nu even niet om wat wij van onszelf zijn, maar wat God doet. Wat moeten die gelovige ouders?

En nu kom je op een vlak waar heel veel kerkmensen totaal geen kennis aan hebben. Of wat ze ons hoogst kwalijk nemen. Omdat ze dat autoritair vinden. Ze vinden dat autoritair, ze vinden dat van alles en nog wat. Maar op welk vlak kom je nu? Dat vaders en moeders op grond van dat Woord, Die God aanhangen in waarachtig geloof. Ik zeg het met het oog op: In de Heere, in Christus. Vaste hoop, vurige liefde.

Wat is nu die aard van het geloof? Die aard van het geloof raakt als het ware aan het hart van God. Zijn belofte en Zijn eedzwing. En dat wordt zo niet op dat kind, en toch weer wel op die kinderen hoor, maar ik bedoel, het vindt zijn vastigheid niet in die kinderen. Ook niet in die mannen die zeggen: Zie daar water, wat verhindert mij gedoopt te worden. Daar zijn we ook nog voorzichtig mee. We zijn met onszelf nog voorzichtig

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

als het goed is.

Het heeft niets te maken met autoritair, of wat ook. Maar het is die worsteling van de Heilige Geest om het zaad, vanwege de belofte Gods. En voel je nu aan, hoe sterker die ziel geleid wordt tot die belofte Gods: Ook het zaad zal Mij dienen, laat de kinderkens tot Mij komen, verhindert ze niet, want derzulken IS het Koninkrijk der hemelen. Niet: Als ze erg lief zijn, of als ze geen snotneus hebben, of als ze niet janken, of weet ik wat, dan krijgen ze het Koninkrijk. Nee, de Heere zegt: "Derzulken IS het Koninkrijk der hemelen", en Hij omhelst ze allemaal. Dat schreeuwertje en dat lastige portretje, en noem maar op.

Daar wordt nu het geloof wakker. Het klampt zich vast als ziende de Onzienlijke. Wat moet je dan geloven? Dat ze níet in Gods verbond zijn, níet in Zijn kerk? Durf je dan eigenlijk de oppervlakkigheid - zo noem ik het hoor - ten top te voeren? Want wij zijn geen geboren Baptisten. Ik neem het Philpot niet kwalijk, helemaal niet, die man was buitengewoon begenadigd van de Heere. Buitengewoon ontdekt. Maar het gaat nu even over ons. Moeten wij dan die kant op dat we ons daarvan distantiren, en zeggen: "Ja hoor eens , maarre"

Nee, dan zeg ik, kom voor de dag. Wat geloof je nu van die God? Die wel wel uit stenen Abraham kinderen kan verwekken. En die beloofd heeft dat Hij doden levend maakt, krachtens Zijn eeuwig trouwverbond. Geloof je dat nu, of niet? Als je het niet gelooft zou ik zeggen: Dan heeft de doop voorlopig geen haast. Waarom zou je dan dopen? Dan kun je beter wachten. Dan kun je beter zeggen: "Ja jongen, ik kan het wel begrijpen dat je zo bent hoor, want zo zijn alle mensen". Ja, dat weet ik wel, maar er is meer. Er is meer.

Waarom zal je dan zo in de engte gedreven worden, waarom dan? Als je voor je ogen soms denkt te zien dat de wegen afbuigen. En niet alleen denkt, maar dat je het merkt. En dat je wel door de grond heen kan zinken van ellende. En dat je toch het geloof mag beoefenen daarin: "Hoor eens jongen, hoor eens meisje, je kunt door de muur heen vliegen, maar het zal je niet lukken. Je komt nooit meer los van die God, die gezegd heeft toen jij gedoopt werd: - en dan ga ik heel ver hoor, verder als Kuyper of wie dan ook - "Dat Hij een eeuwig verbond der genade met je opricht".

"Ja, maar dat lijkt er niet op". Dat zullen wij weten. Dat zal God uitmaken.

Kijk, en dat hoort nu bij die oefeningen van het geloof. En daarom zeg ik, vanuit de oefening van het geloof in die God die de doden levend roept, dan zegt die arme vader: "Als ik op jou moet wachten, als God op ons moet wachten dan kan Hij wel een eeuwigheid wachten".

Als God zou moeten wachten bij wijze van spreken, of ik zou moeten wachten, of wie dan ook, totdat jij gaat zeggen: "Nu geloof ik dat ik het echte geloof heb", nu dan komt er bij ons - ik mag me ook al een beetje bij de oudere generatie rekenen misschien - dan komt er weer iets van dat, je zou zeggen van dat rechtlijnige naar boven: "Die onzin, laten we er over ophouden met elkaar". Laten we ons liever vastklampen aan dat woord:

'Daar Benjamin, schoon klein, hij mocht regeren

Daar Juda's stam die glorie won, (het was een familie-kerkje)

ginds Naftali en Zebulon,

om God hun Koning, t' eren'.

Dan kun je zeggen: "Ja maar, niet allemaal". Nu, dan denk ik aan wat Kohlbrugge zei:

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

"Worden alle gedoopten zalig? Wees voorzichtig", zegt hij, "want God kan veel doen als wij niets meer kunnen doen. Maar als zo iemand wel verloren gaat, God heeft er het Zijne aan gedaan. Je zult nooit tegen God kunnen zeggen: Ja maar ik, ik..... Nee!". Maar nu is die God een God van uitverkoren geslachten.

Eén van de grote psychologen, ik meen Jung of Jasper, die heeft in zijn werken de gedachte ontwikkeld dat eigenlijk een mens van nu, die draagt eigenlijk in zich zijn hele voorgeslacht, maar ook een heel volk. Ik heb er vaak over zitten denken. Ik kan het er niet mee eens zijn in die zin, maar het gaat even om de gedachte. Dat de psychische neerslag - en dan zal ik het heel duidelijk zeggen, dat je begrijpt wat ik bedoel - van de watergeuzen en de tachtigjarige oorlog, enz. enz. dat die ook in het klein zijn neerslag heeft in een heel volk. Dus dat je er nooit los van kunt komen. Dat is alleen maar psychologisch natuurlijk, dat kun je niet toepassen. Maar ik wil die gedachte toch even vasthouden.

Nu ben je een vader en moeder. Nu wordt er een kind geboren. Dat is van jullie samen, van ons samen. Dat is je eigen vlees en bloed. Ontzettend sterk verweven. Nu weet je dat wij en onze kinderen midden in de dood liggen, en we zijn aan de verdoemenis zelfs onderworpen. Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, die wel een gemeente ten eeuwige leven heeft uitverkoren, die Vader, maar die dat ook in de lijn der geslachten doet. Niet verplicht, dat zien we. Dat is het Woord. Dat is de praktijk.

Dan wordt het kind geboren. Hoe denk je dan dat het geloof zich gaat richten en de liefde; het geloof door de liefde werkende? Ik zeg u, voordat het kind geboren is, is er al gevraagd om Gods ontferming, voor dat kind. En met dat het geboren is, is er gevraagd om wedergeboorte tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Je hebt dat misschien niet altijd met dezelfde intensiteit gevoeld, maar dat wordt gevonden, dat wordt gewerkt.

Nou mensen, dan zeg ik: Dan kun je niet zeggen: "Ik ben al geroepen, maar jij niet. Ik hoop dat je ook nog eens geroepen wordt", begrijp je? Nu gaat het over de vorming van de kerk, door God. Dat is toch geen standpunt? Dat is toch niet zo? Dan denk je toch als vader en moeder: Kind, o stakker. Aan de ene kant denk je, al ben je er nog zo blij mee. Maar aan de andere kant zie je toch ook wel eens wat het inhoudt hoor. Dat wij Gods gemeenschap, Zijn beeld en alles derven, van onszelf. En dat we eigenlijk ongelukkig zijn. Je bent aan de ene kant blij, en aan de andere kant kun je verdrietig zijn. Maar als je dan niet op de achtergrond de toevlucht ziet:

'In Bethlehems stal,
lag Christus, de Heer'.
Zo nameloos arm'.

Voor mij is het dan net, dan kán het niet anders of de sprake van het geloof is: Met het oog op God en op Zijn onwankelbaar, toevergaderend werk. Dan kom ik niet alleen. Dan heb ik die wurmen, die kinderen, onder mijn arm, pleitende en hopende op wat God heeft gezegd. Wetende dat de Heere een volk heeft uitverkoren. Maar een volk bestaat niet alleen uit oude mensen en vaders en moeders, maar ook uit kinderen en kleinkinderen. En aangetrouwde kinderen, een volk!

Kijk, en dat is nu dat geloof. Nu weet ik wel, die kinderen komen ook wel eens met de zaak van: Ja, maar je hebt eigenlijk zelf niet gekozen. Nee, dat hebben we niet. Wil je dat dan? Zou je dat dan graag willen?

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

Zou je nu bijvoorbeeld zelf willen kiezen en zeggen: "Nu, ik ga eens een poosje naar de Mohammedanen, ik ga eens een poosje naar de Roomsens, naar de Jehova-getuigen, naar de Verenigingskerk", en noem maar op. "En dan zal ik eens kijken wat mij het beste bevalt". Wees nu eens eerlijk, zou je dat willen? Zou je dit waar je nu tot op heden mee geconfronteerd bent: Het Woord, de gemeente, zou je dat allemaal als het ware willen schrappen? Dat het niet bestond en dat je dan maar zo als een schoon leitje op deze wereld overal eens heen kunt. Zou je dat willen? Laat ik het zo zeggen: Zou je dat risico durven nemen? Dat risico dat het verkeerd uitpakt?

Dan denk ik, als je er goed over nadenkt, dat je toch zegt: "Nou nee, toch maar niet. Laten we dan maar blijven bij de kerk van de Heere Jezus Christus". Nu bedoel ik dat niet kerkistisch in de zin van: Dat ben ik, of, dat zijn wij. Nee, maar je begrijpt wel wat ik bedoel met de kerk van de Heere Jezus Christus. Waar Zijn zuivere Woord verkondigd mag worden, en waar de sacramenten worden bediend. Waar genoeg op aan te merken is, maar de Gereformeerde Kerk is in de hemel, die is van alle dwalingen gezuiverd, en wij zijn nog op de aarde. Dat mag geen beletsel zijn. Dat moet je niet gebruiken als een doekje voor het bloeden, dat er nogal wat aan de kerk mankeert.

Daarom zegt ik: Kinderen, jullie zijn ook geroepenen, door samenroeping. Al ligt het allemaal wat anders. Maar toen jij het nog niet hoorde, heeft je vader het gehoord, heeft je moeder de stem gehoord. Of je opa heeft de stem gehoord: Die in de Zoon van God gelooft, heeft het eeuwige leven; die de Zoon ongehoorzaam is, de toorn Gods blijft op hem. Als je vader of je opa verkeerd grijpen als ze jou onder hun arm hebben genomen, ja, dan zal God ze het wel vergeven. Maar dan is het ook vreselijk ook. Kun je daarbij leven? Bij die gedachte? Dat het allemaal verkeerd geweest is? Daar kun je niet bij leven. We kunnen alleen maar leven bij datgene wat God heeft geopenbaard in Zijn kerk.

Dus nu is het niet meer dat deze gemeente ontstaan is doordat er een paar zendingen gekomen zijn in Hilversum, Paulus en Barnabas of Silas, of weet ik wie. Of Markus. Nee, we waren bestaande, laten we zeggen dwalende christenen. Nu, de kinderen die geboren zijn konden nog niets van de preek begrijpen toen ze gedoopt werden, enz. Dat stem ik allemaal toe.

Maar ik kan niet loslaten, ik voel dat daar alles aan vast hangt. Wat voor mij geldt, dat geldt ook voor dat kind. Dat geldt ook voor dat kind. Die heeft het geloof nodig net als ik. Die heeft God nodig, net als ik. Al voelen we het niet, maar het is wel zo. Dan denk ik, (ik weet niet of het Calvinistisch is, of Luthers is, dat weet ik allemaal niet, en daar verdiep ik me nu even niet in) maar dan denk ik, dat is nu iets, daar hoop ik dat we elkaar op kunnen vinden, dat we zeggen: "Ja, ja, het is toch eigenlijk wel, kijk als je die kant uit gaat: "Ja, ja, het is toch eigenlijk wel moeilijk he? Ja, je bent eigenlijk bij de kerk, maar ben je nu echt wel bij de kerk?" Je moet niet denken dat je bij de kerk hoort als je belijdenis doet, welnee.

Of als je aan het Avondmaal gaat, nee! In dat standpunt wat ik nu even naar voren breng, in de lijn van ons formulier. Nu, dan was je al bij de kerk toen je moeder in verwachting was. Toen ze voor het eerst tegen pappa zei: "Man, ik geloof dat we een baby krijgen". Ja! Nu, als je daaraan denkt, begint het je te duizelen.

Een hoop mensen zeggen, ja, dat is maar makkelijk, dat gaat maar makkelijk. Nee, dat is het juist niet. Want wij worden juist geconfronteerd daarmee, dat je zegt: "Tjonge, de

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

appel valt niet ver van de boom. Ze is niet veel beter dan haar vader, of hij is niet veel beter".

Maar dat is nu juist de kerk als werkplaats van de Heilige Geest. Die Heilige Geest is bezig, dat Woord is bezig, dan op deze wijze, dan op die wijze, om geweld te doen op onze zielen. En die het gelooft die mag bij ogenblikken wel eens geweld doen op het hemelrijk, en God aanlopen, en zeggen: "Heere, het is toch niet voor niets geweest. U weet toch, ik heb niet gedacht, mijn kind is zo'n bijzonder kind, die moet een stempeltje halen, dat het geen heiden is, die moet maar..... Dat weet U toch Heere. U weet toch dat ik ze meegebracht heb naar de kerk, omdat ik Uw stem heb gehoord. Omdat ik Uw Woord heb gehoord, daarom".

Nu, dat is niet zo makkelijk hoor. Ik zou liever zeggen, dat is onmogelijk. Dat andere is wel makkelijk. Dat andere is makkelijk, om net te doen of er niets aan de hand is. Net te doen alsof, als we wat ouder worden of zo, nu gaan we eens kiezen. Nu gaan we eens dit of dat doen. Dat is makkelijk!

Maar om op hoop, tegen hoop op die God te hopen. En die Zoon van God die met Zijn dierbaar bloed heeft betaald, voor zo'n kerk die geen kerk was, dat is de goede strijd des geloofs. Daar komt de duivel, daar komt alles op af.

Nu, ik hoop dat je het er mee eens bent dat de kinderen ook bij de kerk horen. En als ze zich slecht gedragen dat je dan niet moet zeggen: "Ja, ja, dat had ik wel gedacht". Maar dat je ook mag zeggen: "Hoor eens kind, wees gewaarschuwd, je bent naar Gods Naam genoemd".

"Ja maar ik kan niet". Niets mee te maken. Wat jij kan, wat je vader kan, wat een ander kan, daar gaat het niet om. God heeft naar Zijn Naam genoemd. Houdt je daar rekening mee? Waar je ook gaat, waar je ook staat.

Kijk, ik zeg niet dat wij daardoor de kinderen behouden. Maar het is de waarheid die vrij maakt. De waarheid, niet de leugen. Niet net doen alsof er niets aan de hand is. Maar blijven staan bij dat eeuwig blijvende Woord.

Abraham kon toch ook niet rusten toen hij hoorde: "Izak zal het zaad genoemd worden". "Heere, laat Ismaël leven voor Uw aangezicht". En God zei: "Ik heb je gehoord, hij zal ook tot een groot volk worden. Koningen zullen uit hem voortkomen". De Arabieren. Daar zijn ook veel kinderen van God onder de Arabieren. Vergeet dat niet. De Christus werd niet uit Ismaël geboren, maar God wilde Zijn genade en barmhartigheid nog wel aan Ismaël en zijn geslacht betonen.

Kijk, dat is nu de geest van het geloof, de geest van de liefde. Die zegt mee, wij zijn geroepen kinderen. En God bevestigde het in onze harten. Daar zien wij altijd naar uit.

De christelijke kerk, de Zone Gods, uit dat hele menselijke geslacht, uit heel die wereldbevolking van het begin tot aan het einde toe, die vergadert een gemeente door Zijn Geest en door Zijn Woord.

Die vergaderden, dat zijn uitverkorenen. En nu moet je niet zeggen, daar heb je het al weer, en dat weet ik niet of dat ik dat ben. Voorlopig weet je dat je het wel bent. Want je bent uitverkoren, anders was je hier niet. Je bent uitverkoren om in de kerk te komen, en om een vader en moeder te hebben die je in de kerk hebben gebracht. Dat is niet toevallig, dat is gewoon zo.

Ik zat nog een stukje te lezen, in het R.D. geloof ik, over wat ze over God zeggen. Als je daar nu door geïmponeerd wordt. De een zegt: "God is een hobby, een soort show. Een

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

strohalmpje", weet ik wat het allemaal is. "Want in principe zijn we zelf god. God zal door ons worden, wij worden god. Je moet het allemaal anders zien". Als je dan denkt dat dat het is?

Maar wij zijn geen kunstig verdichte fabelen nagevolgd, zegt Petrus. Wij hebben de stem van de hoogwaardige Majesteit gehoord, toen we met Hem op de heilige berg waren. Die stem is tot ons gebracht: Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Welke Ik al Mijn welbehagen heb, hoort Hem!

"Ja, maar er gebeurt zo weinig". Nou, er gebeurt nog zat, er is al zo'n hoop gebeurd. Het grootste gebeuren ligt al achter ons. Dat is Golgotha, dat is de grootste gebeurtenis. En gelukkig is hij die daar met al zijn 'niet-gebeuren', en 'wat gebeurt er nu', en met al zijn 'ongelukkigheid', die daar terecht mag komen en daar mag schuilen. Want die zal ervaren dat hij opgenomen is in de ingewanden van Gods barmhartigheid. God die zegt: "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm, hoe zou Ik u maken als Adama en Zeboïm".

Ik wilde maar niet verder gaan met deze vraag en antwoord. Ik schrik ervan dat het bijna al weer tijd is. Maar misschien komen we er nog een keer op terug. Dat moet misschien ook wel omdat ik niet aan het eind gekomen ben. We hebben het nu even over kerk gehad.

Maar toch, je wordt zo gewaar, en dat is nu de beproeving, en daar wil ik nog mee eindigen. Dat je zegt, ja, wat nuttigheid is het nu dat je God aanroept? Dat is een aanvechting. Moet je eens kijken. De een zit hier, de ander zit daar, en een derde doet wat anders. Waar ligt de vastigheid nu. Wat heeft een mens er nu werkelijk voor over? Voor dat eeuwigblijvende Woord van God? Wat is er al gegaan en gekomen, ook in ons midden? En je weet niet wat ons boven het hoofd hangt. Kerkverlating, noem maar op. Dat is aan de orde van de dag.

Daar is strijd. Tegen de duivel, de zonde, ons eigen ongelooft, onze eigen twijfel. Je kunt toch niet tegen zwart, wit zeggen? En tegen wit, zwart? Je ziet het toch voor je ogen? Hoe is de mentaliteit veranderd? Wat is er al allemaal gebeurd in dat poosje dat wij, zo'n dikke twintig jaar nu, bij elkaar zijn? Ik wil dat niet puur negatief tekenen. Maar ik bedoel toch, ja, alles is snel veranderd. En daar zijn de sociologen het over eens, daar zijn de cultuurfilosofen het over eens, daar is iedereen het over eens, dat er in zo'n spanne tijds van zo'n dertig, veertig jaar, reken nu even vanaf de vijftiger jaren, enorme veranderingen. Wat voor ons nog hele grote problemen waren, in mijn jeugd, dat is nu helemaal geen probleem meer.

Je ziet het toch voor je ogen? Waarom zou je dan? Zwart is toch zwart? Ja, het kwaad is niet goed te praten, daar gaat het niet om. Maar, nu de vraag: Wat geloof jij nu vader, moeder, prediker, ouderling, diaken, van die God die de trouw houdt tot in eeuwigheid? Al gaat alles over de kop. Al gaan wij ook over de kop. Al zou je hart misschien stuk gaan vanwege alles wat de aarde en de kerk wedervaart.

Geloof je dat God ook in deze tijd, in deze uiterst moeilijke, moderne tijd, dat God door gaat, ook bij die jongens en meisjes van jou? Geloof je dat nog? Wie weet in welke weg, dat weten wij niet. Maar dat God door gaat. Als je dat nu nog mag geloven. In die God, bedoel ik. In die God hoor! Niet in ons. Maar in die God, als je daar nu wat krediet voor hebt mogen ontvangen in je leven.

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 54 (VERVOLG-1)

Nu, dan kan het wel eens donker zijn, dan kan het wel eens benauwd zijn. Maar dan gaat toch dit de doorslag geven: Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegeningen in de hemel, in Christus. Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat we heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde.

En dan verder? Varen! Doorgaan! Varen, wat er ook gebeurt. Hoe het ook moge tegenlopen, gestadig op Zijn goedheid hopen. Maar dan ook alleen op Hém hopen. Want vervloekt is de mens die vlees tot zijn arm stelt.

AMEN